

Metsämandala

Kannen kuva Metsämandala* syntyi kuvataiteilija ja ilmastoaktivisti Sonja Salomäen ohjaamassa etätyöpajassa.

Oma mandala!

Mene lähimetsään ja aisti metsän tunnelmaa.

Miltä metsä tuoksuu? Miltä siellä kuulostaa?

Etsi ja kuvaa värejä ja muotoja.

Suunnittele havaintojen pohjalta oma mandala.

**mandala = ympyrän muotoon perustuva symboli, joka edustaa monissa kulttuureissa maailmankaikkeutta*

Forest mandala

Forest mandala* in the front cover was created in a virtual workshop guided by visual artist and climate activist Sonja Salomäki.

A mandala of your own!

Go to the nearby woods and sense the atmosphere there.

What's the scent of the forest? What does it sound like?

Search and describe colors, shapes, and forms.

Use the sense impressions and design your own mandala accordingly.

**Mandala = a symbolic figure in the shape of a circle that in many cultures represents the universe.*

PIENIÄ
TEKOJA

SMALL DEEDS

Vedenkulutus

Kuinka paljon käytän vettä?

Voisinko käyttää vähemmän? Miksi säästää vettä?

Käsityökoulun kokeellinen tehtävä havainnollisti vedenkulutusta.

Syksyn ajan mitattiin suihkussa käynnin kestoa.

Oppitunnilla tehtiin pisaraleimasin, jolla painettiin vesipisaran kuva jokaista suihkussa käytettyä minuuttia kohti.

Työ painettiin yhteisille paperiarkeille, jolloin pisaroista muodostui suuri pinta.

Erään oppilaan ajatus tehtävän jälkeen:

”Tuli semmoinen olo, etten haluaisi olla suihkussa niin kauan kuin ennen.”

Water consumption

How much water do I use?

Could I use less? Why should I save water?

The experimental exercise of a crafts school illustrated the consumption of water.

All through the autumn, the time you took in the shower was measured.

A drop shaped stamp was made during classes and one imprint of the stamp illustrated each minute spent in the shower.

The work was printed on shared sheets of paper, and thus the drops formed a large surface.

A pupil voiced her opinion after the exercise: 'I got the feeling that I don't want to spend as much time in the shower as before.'

PIENIÄ TEKOJA SMALL DEEDS

"Suuri ei synny pelkästään mielijohteesta,
vaan on seurausta pienistä asioista, jotka kootaan yhteen".

"For the great doesn't happen through impulse alone
and is a succession of little things that are brought together".

Vincent van Gogh

SISÄLTÖ

CONTENTS

ESIPUHE

FOREWORD

TIINA VALKEAPÄÄ

4

VIISI KYSYMYSTÄ TAIDEAKTIVISMISTA

FIVE QUESTIONS ON ART ACTIVISM

SIMI RUOTSALAINEN

8

AUTIOLAAKSON ROSKATYNNYRIT

THE GARBAGE CANS OF A DESERT VALLEY

HANNA HOI YEE TAMMINEN

28

KUVATAITEILIJAN SANOJA SANOISTA

WORDS ON WORDS OF A VISUAL ARTIST

TELLERVO KALLEINEN

44

KAIKKI TÄMÄ JA TAIVAS MYÖS

ALL THIS, AND HEAVEN TOO

RIITTA NYKÄNEN

54

LUONTOSUHTEITA

RELATIONSHIPS WITH NATURE

MERVI SUOMALAINEN

64

ESIPUHE

TIINA VALKEAPÄÄ

Syksyllä 2019 lasten ja nuorten kulttuuritalo Villa Arttu Hyvinkäällä täyttyi lattioille leiriytyvistä Hyvinkään, Hämeenlinnan ja Rovaniemen kuvataide- ja käsityökoulujen oppilaista. Yökylä Artun kuviksessa oli ensimmäinen taiteen perusopetuksen kehittämishankkeen Pienet tekijät leirikoulu, ja se jäi myös viimeiseksi kaikkien hankekoulujen yhteiseksi tapahtumaksi. Koronapandemian vuoksi leirikoulut jouduttiin perumaan toinen toisensa jälkeen. Niin kesäkuuksi 2020 suunniteltu matka Jäämeren rannalle Pohjois-Norjan Pykeijaan kuin elokuun 2021 leirikoulu Mustarinda-seuran residenssissä Paljakan luonnonpuiston liepeillä Kainuun Hyrynsalmella jäivät toteutumatta sekä oppilaiden että opettajien pettymykseksi.

Oppilaiden yhdessä oleminen ja tekeminen oli alusta asti oleellinen työmetodi tässä hankkeessa, ja se toteutuikin hienosti edellä mainitussa Yökylässä. Kun tätä metodologia ei kevästä 2020 lähtien voitu käyttää, oli työtapoja muutettava. Pandemia pakotti hankekoulut toimimaan lähellä itseään, itse kunkin koulun omissa maisemissa ja tutuissa ympäristöissä — kauas ja vieraisiin paikkoihin ei voinut läh-

Kuva / Photo © Kaisa Lenkkeri

teä. Kasvokkain, lähikontaktissa viriävää vuorovaikutusta jäätin kaipaamaan, mutta toisaalta huomion keskittäminen lähellä tapahtuvaan saattoi avartaa kokemusta omasta ympäristöstä ja omasta asemasta siinä.

Taiteella vaikuttamisen alkeita opeteltiin kaupunkitaideprojekteissa, mm. Art Stop, jäätyneet riimit, Sanat ristiin rastiin ja Liikkumisen liikkeet sekä eri tavoin toteutetuissa mielenilmaisuisissa. Näissä projekteissa oppilaat joutuivat harjoittamaan yhteistyö- ja neuvottelutaitoja pyrkiessään yhteiseen päämäärään. Hankkeen tavoitteiden toteutuminen etenkin taiteella vaikuttamisen osalta sujui kuin luonnostaan, koska pandemian vuoksi esimerkiksi vuoden 2021 alkutalven oppitunteja pidettiin ulkona. Opetuksen jalkautuessa kaupunkitilaan oma arkiympäristö tuli nähdyksi uusin silmin. Taiteella vaikuttaminen konkretisoitui muun muassa, kun kolmasluokkalaiset sijoittivat Hyvinkäällä jääriimejään kaupunkilaisten kulkureittien varrelle ja saivat tästä teosta iloista palautetta ohikulkijoilta. Näin syntyi kokemus osallisuudesta, joka edistää lapsen ja nuoren kasvua yhteisöönä kuuluvaksi jäseneksi.

Ympäristökasvatuksellisia tavoitteita, kuten oppilaiden kannustaminen oman ympäristö- ja luontosuhteensa pohdintaan, pyrittiin saavuttamaan lukuisilla retkillä lähiluontoon sekä kuvataiteilija ja ilmastoaktivisti Sonja Salomäen ohjaamalla Metsämandala –etätyöpajalla. Vedenkulutuksen seurantatehtävä puolestaan herätti oppilaat pohtimaan luonnonvarojen kulutusta. "Voisiko omia tapojaan muuttaa pienillä teoilla?", pohti eräs oppilas tehtävän jälkeen.

Hyvinkäällä retkeiltiin ikimetsästä avohakkuualueelle säässä kuin säässä, Hämeenlinnassa tarvottiin suolla ja Rovaniemeltä matkattiin Ounasjoen rantamille. Hankkeen viimeinen tapahtuma oli retki Ristiinaan, Astuvansalmen tuhatvuotisille kalliomaalauksille, jossa etenkin punävrillä kalliioon painettu, ajan haalistama kämmenen kuva herätti oppilaat miettimään ajan ja paikan suhteellisuutta ja asioiden sattumanvaraisuutta, jotka asiat ovat koronapandemian aikana korostuneet.

Julkaisun artikkeleissa kuvataidekasvattaja, TaM, tohtorikoulutettava ja kuvataiteilija Simi Ruotsalainen käsittelee taideaktivismia, arkkitehti Hanna Hoi Yee Tamminen yhteisöaktivismia ja kuvataiteilija, KuM Tellervo Kalleinen sanoilla vaikuttamista. Ympäristökasvattaja ja metsäaktivisti Riitta Nykänen sekä kuvataidekasvattaja, TaM Mervi Suomalainen käsittelevät luontosuhdetta omista näkökulmistaan.

FOREWORD

TIINA VALKEAPÄÄ

In the autumn 2019, the culture house for children and youth, Villa Arttu in Hyvinkää, was filled with art and craft school pupils from Hyvinkää, Hämeenlinna, and Rovaniemi, who camped on the floors. Staying overnight at the art school of Arttu was the first camp school of the basic art education development project, and it also remained the last common event joined by all the schools participating in the project. Because of the covid-19 pandemic, the camp schools had to be cancelled one after another. Thus, the journey to the shores of Arctic Ocean in Pykeija, Northern Norway, as well as a camp school at the residence of Mustarinda Society by the Paljakka natural park at Hyrynsalmi, Kainuu, didn't come true, to the disappointment of both pupils and teachers.

The pupils getting together and working together was an essential working method in this project, and it worked out fine in the sleepover mentioned above. When this method was no longer usable since spring 2020, the ways of operating had to be changed. The pandemic forced the participant schools to work close to home, in their own locations and landscapes — going far away to strange places was no longer an option. The face-to-face contact and interaction were sorely missed, but on the other hand, focusing on things happening close by might have widened the experience of the children's own surroundings and their place in it.

The first steps of how to make an impact with art were learned in city art projects, for example Art Stop, Frozen Rhymes, Crisscrossing Words, and Moves to Move About, as well as in demonstrations carried out by various means. In these projects, the pupils had to train their co-operation and negotiation skills in trying to reach a shared aim. The purposes of the project were accomplished as if by itself especially considering art impact, because due to the pandemic, lessons in the early winter of 2021 were held outdoors. When the lessons were carried out outdoors, the everyday surroundings were at best seen with fresh eyes.

For example, making an impact with art became concrete when the third graders positioned their frozen rhymes alongside the passageways of the city dwellers and got cheerful feedback about this from passers-by. Thus, an experience of involvement was created which promotes the growth of children and youth to be a member of community.

Objectives of environmental education such as encouraging pupils to consider their own relationship with environment and nature were targeted with numerous trips to nature close at hand, as well as with the Forest Mandala virtual workshop guided by the artist and climate activist Sonja Salomäki. In Hyvinkää, field trips were made from virgin forest to clear-cut woods in any weathers; in Hämeenlinna, they trudged in the bog, and in Rovaniemi, trips were made to the shores of Ounasjoki river. The last event of the project was a field trip to Ristiina, to the thousands of years old Astuvansalmi rock paintings, where particularly a palm print made with red paint faded by time got the pupils to ponder about the relativity of time and place and the wanton nature of events — things that have been emphasized during the corona pandemic.

In the articles of this publication, visual art educator, MA, doctoral student and visual artist Simi Ruotsalainen writes about art activism; architect Hanna Hoi Yee Tamminen deals with community activism, and visual artist, MFA Tellervo Kalleinen deals with making an impact with words. Relationship with nature is focused on from different perspectives by environmental educator and forest activist Riitta Nykänen and visual art educator, MA Mervi Suomalainen.

Kuva / Photo © Kaisu Paavilainen

VIISI KYSYMYSTÄ TAIDEAKTIVISMISTA

SIMI RUOTSALAINEN

1. Mitä tarkoittaa taideaktivismi?

Taideaktivismi viittaa taiteeseen, joka paitsi katsoo käsittelemiään teemoja kriittisestä näkökulmasta, pyrkii myös saavuttamaan yhteiskunnallisia muutoksia taiteellisen toiminnan kautta. Sana aktivismi itsessään viittaa suoraan toimintaan, jonka yhtenä päämääränä on muuttaa jonkin asian vallitsevaa tilaa. Esimerkkejä aktivistisista teoista voivat olla esimerkiksi mielenosoitukset, kansalaistottelemattomuus, kampanjointi sekä lobbaus. Termillä taideaktivismi saatetaan kuitenkin viitata arkikielessä varsin erilaisiin taiteeseen perustuviin toimintatapoihin, joille kuitenkin on yhteistä paitsi aktivistinen ote, myös pyrkimys muutokseen. Kaikki kriittinen ja kanta-aottava taide ei kuitenkaan ole taideaktivismia.

Artivistin eli aktivistisesti toimivan taiteilijan tavoitteena on muuttaa maailmaa, esimerkiksi käyttämällä taidetta sosiaalisen vastuun edistämiseen tuomalla epäkohtia julkiseen keskusteluun. Aktivistinen taidetoiminta voi myös esimerkiksi kyseenalaistaa olemassa olevia järjestelmiä ja tuottaa muutosehdotuksia yhteiskuntaan. Aktivistinen taide eroaa mistä tahansa ”kanta ottavasta taiteesta” eniten siinä, että taiteilija pyrkii kommentoimaan ilmiöitä ja näin muuttamaan tapoja, joilla yhteiskunta toimii taidemaailman ulkopuolella. Artivisti pyrkii yleensä poistamaan tai vähentämään epäoikeudenmukaisuutta ja eriarvoisuutta taiteen keinoin.

Artivistit eivät kuitenkaan halua luopua taiteilijoina olemisesta, sillä he uskovat pystyvänsä tekemään jotakin, mitä he eivät aktivisteina ilman taidetta voisi saavuttaa. Aktivismin tavoittelemisen taidekentältä käsin tai taiteen työkaluja hyödyntäen voi myös avata usein jyrkäksi miellettyä aktivistista toimintaa ja edistää muutosta toisenlaisilla työtavoilla. Kaikkea taidetta, joka ei suuntaudu kaupallisille taidemarkkinoille, ei pidä kuitenkaan erehtyä luulemaan taideaktivismiksi, eivätkä kaikki taiteilijat, jotka työskentelevät ”valtavastaisesti” ole aktivistisia taiteilijoita.

2. Miksi taideaktivismia tarvitaan?

Taidemaailma on kokeiluille myönteinen ympäristö, sillä se mahdollistaa erilaisten ideoiden ja ajattelumallien testaamisen, joita saatettaisiin muualla yhteiskunnassa pitää mahdottomina. Aktivistisen taiteen toivotaan suoraan tuovan helpotusta johonkin osoitettuun ongelmaan tai esimerkiksi alistetun ryhmän tilanteeseen.

Aktivistinen taide venyttää taidemaailman rajoja. Siinä missä aktivismi jalkautuu mielenosoituksiin ja protesteihin, taideaktivismi voi kohdistaa painetta yhteiskunnallisiin asioihin taidemaailman sisältä käsin. Samalla taideaktivismi voi tavoittaa yleisöjä, jotka pitävät perinteistä aktivistista toimintaa esimerkiksi liian hyökkäävänä. On myös tärkeää, että yhteiskunnallisia, poliittisia ja sosiaalisia teemoja voidaan käsitellä monin tavoin ja monissa erilaisissa kanavissa. Taideaktivismilla voidaan myös tavoittaa laajempia ja monipuolisempia yleisöjä tärkeiden viestien välittämiseksi.

3. Millaista on aktivistinen taide?

Aktivistinen taide keskittyy sekä muodoiltaan että työtavoiltaan konkreettisten tuotosten sijaan taiteelliseen prosessiin, ja se usein liittyy julkiseen tilaan tai paikkaan gallerioiden ja museoiden sijaan. Aktivistisen taiteen tekniikat voivat olla millaisia vain, mutta hyvin usein ne ovat esimerkiksi väliaikaisia interventioita, performansseja, mediatapahtumia tai installaatioita. Aktivistisen taiteen suhde mediaan on erityinen, sillä taideaktivistiset teokset käyttävät usein hyväkseen kaupallisia ja valtavirtaa edustavia mediatekniikoita ja -paikkoja, kuten mainostauluja, julisteita, bussi- ja metromainontaa sekä sanomalehtiä.

Aktivistiselle taiteelle toimintatapana on tyypillistä, että toimijat haluavat kiinnittää huomiota ensisijaisesti teoksen sisältöön taiteilijan sijaan. Tämän vuoksi tuntemattomien taiteilijoiden ryhmät ja nimimerkkien takana pysyttelevät tekijät ovat suosittuja ratkaisuja. Taiteilijoiden oikeiden nimien ja persoonien ei haluta vievän huomiota teoksen sanomalta.

Aktivistisen taide- ja kulttuuritoiminnan tavat ovat usein yhteisöllisyyteen ja yhteistoimintaan perustuvia. Taiteilijat ja taiteilijaryhmät työskentelevät keskenään tai yhdessä yleisön ja yhteisön kanssa, jolloin saadaan aikaan kaikki osalliset huomioivaa toimintaa ja julkista osallistumista. Tällainen osallistuminen voidaan nähdä muutosvoimana, joka aktivoi yksilöitä ja yhteisöjä toimintaan.

4. Mitä aktivistisen taiteen tekijän pitäisi ainakin muistaa?

Poliittiset taiteilijat, yhteisötaiteilijat ja aktivistitaiteilijat usein törmäävät haasteeseen, joka liittyy käsitykseen vallasta. On vaarana, että päädytään työskentelemään niin, että teoksen idea perustuu tietynlaiseen kaksijakoiseen valtakäsitykseen, jossa maailma jakautuu jyrkkiin ryhmiin, kuten ”hyvät-pahat”, ”voimakkaat-voimattomat” tai ”me-he”. Taiteelliset teot, jotka perustuvat tällaiselle jyrkälle jaottelulle, joutuvat tekemisiin oletuksen kanssa, että maailmassa valta olisi annettu joillekin rajatuille henkilöille tai ryhmille. On kuitenkin tärkeää muistaa, että kaikissa järjestelmissä on erilaisia vivahteita ja hienovaraisiakin rajanvetoja, joita ei voi näin yksinkertaistaa. Olisi erittäin vahingollista ajatella, että valta olisi aina joko ”muilla” tai vaihtoehtoisesti ”meillä”.

5. Kuka voi olla taideaktivisti?

Taideaktivistia ei ole määritelty niin, että esimerkiksi sillä olisi väliä, onko kouluttautunut taiteilijaksi tai millaisiin asioihin liittyviä muutoksia haluaa omalla taiteellaan edistää. On eri asia, voidaanko esimerkiksi lasten ja nuorten teoksia kutsua taideaktivismiksi käyttäen taidemaailman luomia määritelmiä. Jokainen voi kuitenkin vapaasti käyttää omaa taiteen tekemistään konkreettisten muutosten edistämiseen niillä elämänalueilla, jotka koee itselleen tärkeiksi. Periaatteessa siis kuka tahansa voi olla taideaktivisti.

NTÄMINEN
OMAILLE
PPÄLLISÄ
?

Miksi
ROSKAAT
IER IÄ

Miksi
ROSKAAT?

HOME
Koulu
Suolke
Toimiva

Miksi
luon
Mun
?
?

ONK
TURPEE
POLTOST
NIN
VAIKEA
LUOPU
?

Ympäristökysymysperformanssi Rovaniemellä
Environment Issue Performance in Rovaniemi

1. What does art activism mean?

Art activism refers to art that not only looks at the themes it focuses on from a critical perspective but also aims to bring about social change through artistic action. Activism as a word refers to direct action and one of its aims is to change the status quo of a certain condition. Examples of activist action might be demonstrations, civil disobedience, campaigning, and lobbying. The term art activism might in colloquial language refer to various modes of operation based on art which have in common an activist approach as well as an aspiration for making a difference. Yet all critical and outspoken art is not art activism.

The activist or activist artist has as his/her objective to change the world using art as a means of promoting social responsibility by bringing grievances to public discussion, for example. Activistic art work can also challenge current system and bring forth propositions of change in society. Activistic art differs from any "editorialized art" most in that the artist aims at commenting various phenomena and thus making a difference in the ways society operates outside the art field. The activist usually aims at reducing or stopping injustice and inequality with the means of art.

However, the activists don't want to stop being artists since they believe they can do something they couldn't attain as activists without art. Reaching out for activism from within the field of art or using the tools of art can also open activist action often regarded as radical and promote change with different methods. All art that is not directed at commercial art market should not be regarded as art activism, nor are all artists who work against the current activist art.

2. Why do we need art activism?

The art world is an environment favorable to experiments since it makes possible to test various ideas and ways of thinking that would be considered impossible in the society at large. Activistic art is hoped to directly bring relief in a certain designated problem or for example, to the situation of a suppressed group.

Activistic art expands the limits of the art world. Whereas social activism is expressed by demonstrations and protests, art activism can put pressure on social issues from within the art world. At the same time, art activism can reach audiences that consider traditional activist action too radical. It is also important that societal, political, and social themes can be processed in many different means and in many different mediums. Art activism can also reach wider and more varied audiences to distribute important messages.

3. What is activist art like?

Activistic art focuses on the artistic process instead of tangible products, both in form and in modes of operation, and it is often connected with public spaces instead of galleries and museums. The techniques of activist art can be anything but quite often they take the form of temporary interventions, performances, media happenings, or installations. The relationship of activist art with media is a special one since activist artworks often make use of commercial and mainstream media techniques and media platforms such as commercial billboards, posters, advertisements in buses and metros as well as newspapers.

It is a typical mode of operation of activist art that the actors want attention to be directed primarily to the content of the work instead of the artist. For this reason, popular solutions include groups of unknown artist and artists operating behind aliases. The real names and personalities of the artists should not steal attention from the message of the work.

The modes of operation of activist art and cultural action are often based on community and collaboration. Artists and groups of artists work together with each other or together with the audience and community, and thus the action reaches all participants and creates public participation. This kind of participation can be seen as a transformative force that activates individuals and communities to make a difference.

4. What should the activist artist remember, at least?

Political artists, community artists and activist artists often face the challenge that has to do with the concept of power. There's a danger to end up working in a way that the idea of the work of art is based on a dualistic concept of power where the world is divided in clear cut groups such as "the good vs. the bad", "the powerful vs. the powerless", "us vs. them". Artistic action that is based on this kind of sharp dichotomies operate from the proposition that the power in the world is given to certain limited individuals or groups. However, it is vitally important to remember that in all systems, there are different shades and subtle demarcations that cannot be simplified like this. It would be very harmful to think that the power is always held by "the others" or by "us".

5. Who can be an art activist?

The art activist, by definition, doesn't necessarily have to be trained as an artist, nor does it matter what kind of difference he/she wants to promote with his/her own art. However, it is a different question whether works of art made by children and youth can be called art activism, using the definitions created by the art world. Yet everybody can freely use their own art work to promote tangible change in those areas of life one deems important for her/himself.

Sanasto / Vocabulary

Interventio = väliintulo, sekaantuminen, keskeytys,

taiteessa erityisesti suora toiminta taiteellisena toimintatapana

Taidemaailma = taiteen alueella toimivat verkostot, henkilöt ja organisaatiot

Prosessi = suoritettavien toimenpiteiden sarja, joka tuottaa määritellyn lopputuloksen taiteessa erityisesti taiteellinen toiminta ja ajattelu taiteellisen työn aikana

Intervention = interference, interruption. Especially in art: direct action as a means of artistic operation.

Art world = the networks, persons and organizations working in the art field.

Process = series of actions that provide a certain outcome. Especially in art: artistic action and thinking during the work in progress.

Lähteet / References

Art and Activism in the Age of Globalization. (2011) Toim. De Cauter, Lieven;

De Roo, Ruben; & Vanhaesebrouck, Karel Felshin, N. (1995),

But is it art? The Spirit of Art and Activism

Jelinek, A. (2013), This is not Art, Activism and other 'non-art'

Reestorff, C.M. (2017), Culture war: Affective cultural politics, tepid nationalism and art activism

KANNANOTTOJA JA MIELENILMAUKSIA

STATEMENTS AND MANIFESTATIONS

Järjestä
minimi-ilmaus!
Organize a tiny
demonstration!

Kuva / Photo © Epp Kaktus

Kuvat / Photos © Kaisu Paavilainen

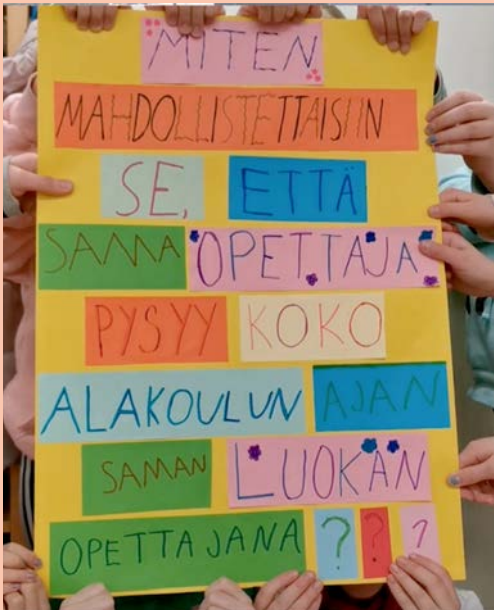

Teos / Work © Ida-Liina Virtanen

Teos / Work © Jasmin Laurell

Teos / Work © Taito käsityö- ja muotoilukoulu 1.-5. -lk /
Taito Craft and Design school 1st-5th graders
Kuva / Photo © Anniina Soikkeli

Teos / Work © Artun kuvit 3. lk / 3rd graders
Kuva / Photo © Kaisu Paavilainen

Teos / Work © Artun kuvit 3. lk / 3rd graders
Kuva / Photo © Mervi Suomalainen

Teos / Work © Artun kuvit 3. lk / 3rd graders
Kuva / Photo © Marja-Leena Jokinen

KUVAT
VAIKUTTAVAT
KUVAT
Impressive images

Teos ja kuva / Work and Photo © Linea Kranzt

Teos ja kuva / Work and Photo © Linnea Toppala

Teos ja kuva / Work and Photo © Elvi Havuluoto

Teos ja kuva / Work and Photo © Elina Rompasaari

Mikä on sinun vaikuttava kuvasi?
What is your Impressive Image?

AUTIOLAAKSON ROSKATYNNYRIT

HANNA HOI YEE TAMMINEN

Soutuveneen kokoinen, puinen kalastusvene Bonansa kynti aallokkoa, kun lähestyimme Portettia. Valtameren paksu aallokko kohosi ja laski vasten mantereen reunaa. Minä katsoin henkeäni pidättäen, kun Portettin laakso lähestyi. Rannikon muodot ovat syntyneet vulkaanisen kivimassan jäähtyessä ja näyttävät siltä, kuin ne olisi pysäytetty kesken liikkeen. Ravut kulkivat niitä pitkin ja hautautuivat toisinaan aallon alle. Majesteettiset jyrkänteet kohosivat korkealle yllemme. Rannalla oli mustaa hiekkaa ja ranta-aallokon pyöristämiä kiviä. Veneen keula tömähti hiekkaan ja miehistömme hyppäsi kyydistä. Shortsien lahkeet kastuivat, kun otimme veneestä kiinni, ja vedimme Bonansan yhteisvoimin rannalle.

Kannoimme tavarani rantaan. Olin saanut paikallisilta lainaksi kattiloita, astioita, kaasukeittimen ja peittoja. Katsoin hymyillen ystäviäni, kolmea kapverdeläistä kalastajaa. Olin tavannut heidät muutama kuukausi sitten saapuessani ranskalaisella purjeveneellä tänne Kap Verden Brava-saarelle, Afrikan länsirannikolle. Nuoret veljekset Ras ja Elia ja heidän ystävänsä Ron olivat auttaneet minua siitä lähtien, kun jalkauduin purjeveneestä. Katsoin vaikuttuneena tätä autiota laaksoa ja koin huumaavaa vapaudentunnetta. Olin saapunut uuteen kotiini.

Lähtiessäni Suomesta syyskuussa 2020 minulla oli kolme tavoitetta: tutustua mereen, oppia purjehtimaan ja löytää viisautta. Olin matkustanut koko ikäni, mutta tiesin tämän matkan olevan erityinen. Valmistuin arkkitehdiksi keväällä 2020 ja tunsin, että oli aika tehdä matka, joka muuttaisi kaiken. Meri oli aina kiehtonut minua, mutta jäänyt silti tuntemattomaksi. Tällä matkalla olin valmis oppimaan, itsenäistymään ja kasvamaan. Halusin löytää sisäisen kapteenini, joka pysyisi tyynenä paineen alla ja silloinkin, kun pelotti.

Elämäni Portettissa on ollut erityistä aikaa. Olen oppinut kalastamaan paikallisella tyylillä ja valmistamaan äyriäisiä. Aamuisin laaksoon saapuu kalastajia ja viikonloppuisin ystäväporukoita, jotka minun laillani nauttivat paikan kauneudesta ja pehmeästä, mustasta hiekasta. Vaikka Portettissa asuminen tiesi paljon fyysistä työtä, veden- ja ruoanhakua sekä polttopuiden- ja tulentekoa, tunsin olevani etuoikeutettu saadessani elää tällaisessa paikassa.

Mutta yksi juttu ärsytti minua.

Viikonloppunviettäjien lähtiessä graafisen kaunis, musta rantahiekka oli täynnä pulloja, tölkkejä, säilykkeitä, ruoantähteitä, kertakäyttöastioita, vaippoja, siteitä ja muovipusseja. Juhlijat jättivät jälkeensä kaiken, mitä eivät enää tarvitseet. Nöyrästi siivosin rantaa paikallisten lähdettyä, mutta kaipasin kestävämpää ratkaisua.

Kerran lähikylässä kävellessäni ratkaisu ilmaantui eteeni kuin tyhjästä. Roskatynnyri! Tien varteen oli sijoitettu 200 litran vetoisia, peltisiä tynnyreitä, joihin oli kirjoitettu valkoisella LIXO eli roskat. Pohdin ääneen, mistä tynnyreitä mahtaisi saada, ja pian minut ohjattiinkin virastotaloon Totoin puheille.

Koputin Totoin oveen, tervehdin ja esittelin itseni. Kerroin asuvani Portettissa ja esitin huoleni mereen huuhtoutuvista jätteistä. Ilmoittauduin vapaaehtoiseksi roskan kerääjäksi ja polttajaksi, mikäli saisin virastotalolta kaksi peltistä roskatynnyriä. Lupasin myös kuljettaa tynnyrit paikoilleen. Totoi katsoi minuun lämmin hymy kasvoillaan ja nousi kättelemään minua. Puhdas luonto ja toimiva jätehuolto oli mitä ilmeisemmin myös hänelle sydämen asia. "Jos kaikki tekisivät kuten sinä, voisimme kaikki paremmin", hän sanoi silmät säihkyen ja lupasi toimittaa tynnyrit minulle pikimmiten. Hän antoi myös paketin kumihanskoja ja hengityssuojaimia roskien käsittelyä varten.

Seuraavaksi tynnyrit oli sitten saatava laaksoon. Tynnyrit oli toimitettu autotien pätyyn, josta oli vielä pitkä patikkamatka jyrkkiä polkua pitkin Portettiin. Eräänä päivänä onnistuin liftaamaan kyydin tutuilta kalastajilta ja suoritimme jo tutuksi muodostuneen manööverin rantakarilla. Rannalla yksi piti veneestä kiinni, toinen ojensi lastin ja kolmas otti veneessä vastaan. Samalla oli pidettävä airojen avulla huoli siitä, ettei vene käänny sivuttain ja lyö vasten karia. Yksikin kolhaisu vasten riuttaa jättää ilkeät jäljet veneeseen.

Pian lastattu veneemme käänsi keulan kohti Portettia. Kyydissä oli kolme kapverdeläistä, yksi suomalainen, koiranpentu Alma ja kaksi 200 litran roskatynnyriä. Eräällä kyläreissulla hankin sitten valkoista öljymaalia ja kirjoitin pesusienestä leikatulla maalisudilla tynnyrien kylkeen suurin kirjaimin LIXO.

Asetin tynnyrit parhaiksi katsomilleni paikoille, toisen hiekalle ja toisen ruoanlaittopaikalle. Katsoin tyytyväisenä tynnyreitäni ja kumarruin nostamaan pullonkorkin jalkojeni juuresta. Siihen oli painettu paikallisen olutpanimon logo, suuri punainen tähti. Nakkasin sen tynnyriin. Metallinen korkki kimpoili kolisten alas tynnyriin samalla, kun uimaretkelle saapuneet lapset leikkivät taustalla ja meri lauloi tauotonta kuohuaan.

Tehtävä suoritettu, totesin ylpeänä.

Kuva / Photo © Hanna Hoi Yee Tamminen

A wooden fishing boat the size of a rowing boat called Bonansa was ploughing the waves as we approached Portett. The thick waves of the ocean rose and fell against the edge of the continent. I was watching, breathless, as the valley of Portett grew nearer. The coastline had been formed when volcanic rock had cooled down and it looks like the flow of the rock had been stopped in the middle of the movement. Crabs were scurrying along the rocks and occasionally, they were buried under the waves. There was black sand and pebbles rounded by the ocean waves in the shore. The bow of the boat hit the sand and our crew jumped out. The legs of my shorts got wet as we grabbed the boat and pulled it on the shore by joint effort.

We carried my belongings to the shore. The locals had lent me pots and pans, crockery, a gas cooker and blankets. I was watching my friends, three fishermen from Kap Verde, with a smile. I had met them a couple of months ago as I arrived here on the Brava Island of Kap Verde in the West coast of Africa on a French sailing boat. Young brothers Ras and Elia and their friend Ron had been helping me ever since I got ashore from the sailing boat. I was looking at this desert valley with a stunning sense of freedom. I had arrived in my new home.

Leaving Finland in September 2020, I had three aims: to get to know the sea, to learn to sail, and to find wisdom. I had been travelling my whole life, but I knew this journey to be special. I graduated as an architect in spring 2020 and I felt it was time to make a journey that would change everything. I had always been fascinated by the sea, but it had remained unfamiliar for me. During this journey I was ready to learn, gain independence, and grow. I wanted to find my inner captain who would stay calm under duress and times of fear, as well.

When I arrived on Brava in January 2021, I did not speak the local language, nor did the inhabitants of the island speak but Portuguese and Kap Verde Creole. At first, we communicated with sign language and facial expressions. We got to know each other as we were cleaning fish and cooking food on the campfire together. Their kind looks and smiles reflecting joy of life made me feel safe as I was taking my first steps on this island the existence of which I knew nothing about when leaving Finland.

My life in Portett has been a special time. I have learned to fish in local style and prepare crustaceans. In the morning, the fishermen arrive in the valley and during weekends, they are followed by groups of friends who enjoy the beauty of the place and its soft black sand, like me. Even if living in Portett meant a lot of physical labor, fetching water and food, and chopping firewood and building fires, I felt privileged to be able to live in a place like this.

But I was annoyed by one thing.

After the weekend visitors had left the beautiful black beach was filled with bottles, cans, conserves, left-over foods, disposables, nappies, sanitary towels, and plastic bags. The party-goers left behind everything they no longer needed. Humbly I cleaned the beach after the locals had gone but I was longing for a more sustainable solution.

Once when I was strolling in the nearby village, the solution appeared in front of me as if from thin air. A garbage can! 200-litre garbage cans made of tin were placed along the roadside with LIXO, garbage, written on their side in white. I was thinking aloud where to get those cans and soon I was ushered to the council office to meet Totoi.

I knocked on his door, greeted him, and presented myself. I said that I was living in Portett and expressed my concern about the garbage that was being washed out in the sea. I volunteered to collect and burn the garbage if I could get two tin garbage cans from the council. I also promised to transport the cans to their proper place. Totoi regarded me with a warm smile on his face and got up to shake my hand. Clean nature and functioning garbage disposal was obviously a matter of heart for him, too. "If everybody was like you, we'd all be better off", he said with a sparkle in his eyes and promised to deliver the cans as soon as possible. He also gave me a box of latex gloves and face masks for handling the garbage.

Next, the cans had to be transported to the valley. The cans had been delivered to the end of the road and there was still a long hike to Portett via a steep path from there. One day, I managed to hitch a lift from some fishermen I knew, and we performed a familiar maneuver on the skerry. On the shore, one was holding the boat in place, another one passed the cargo and a third one received it in the boat. At the same time, we had to secure the boat with the ores so that it wouldn't turn sideways and hit against the skerry. Just one knock against the reef would leave nasty marks on the boat.

Soon our loaded boat turned its bow towards Portett. Onboard, there were three Kapverdeans, one Finn, Alma the puppy and two 200-litre garbage cans. On a visit to the village, I got white oil paint and, using a paintbrush made of a piece of sponge, painted LIXO with big letters on the side of the can.

I regarded my cans with pleasure and bent over to pick up a bottle top from my feet. A big red star, the logo of a local brewery was painted on it. I threw it in the can. The metal bottle top tumbled down the can while children having come for a swim were playing in the background and the sea was singing its ceaseless song.

Mission accomplished, I noted with pride.

Kuva / Photo © Hanna Hoi Yee Tamminen

Teokset / Works © Aino Ylönen ja Amada Arra

Teokset / Works © Aino Ylönen ja Amanda Arra

Liikkumisen liikkeet

Oppilaat piirsivät pikapiirroksia liikkuvista malleista. Kuvat kiinnitettiin kävelysillan seinämiin kävelijöiden ja pyöräilijöiden nähtäviksi. Teos herätti paljon myönteistä huomiota ja sen seurauksena kuvataidekoulun oppilaat tekevät kaupungin tuella siltaan pysyvän teoksen.

The Moves of Movement

The pupils were making quick drawings of moving models. The drawings were hung on the walls of a footbridge to be seen by pedestrians and cyclists. The work created a lot of positive attention and therefore, the art school pupils will create a permanent work of art funded by the city council on the footbridge.

Kuvat / Photos © Kaisu Paavilainen

KAUPUNKITAIDE

URBAN ART

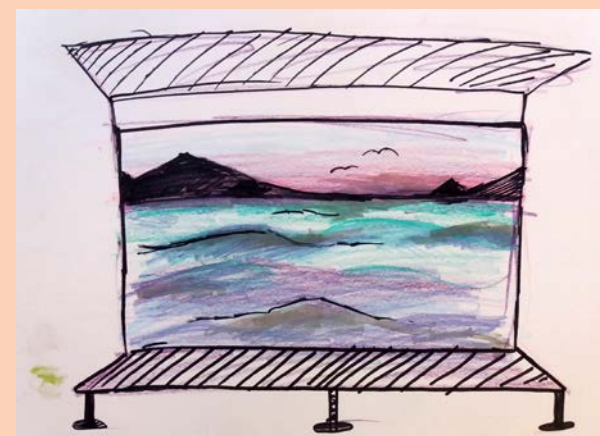
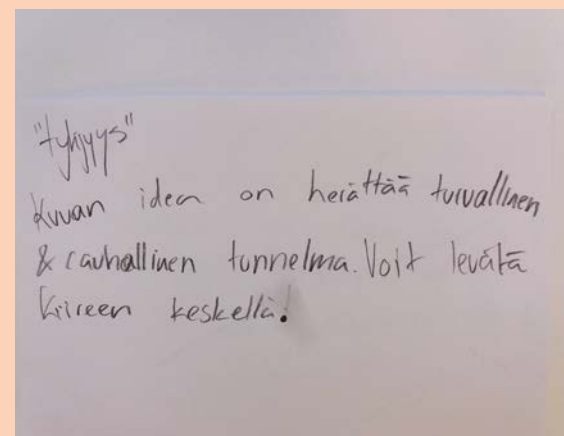
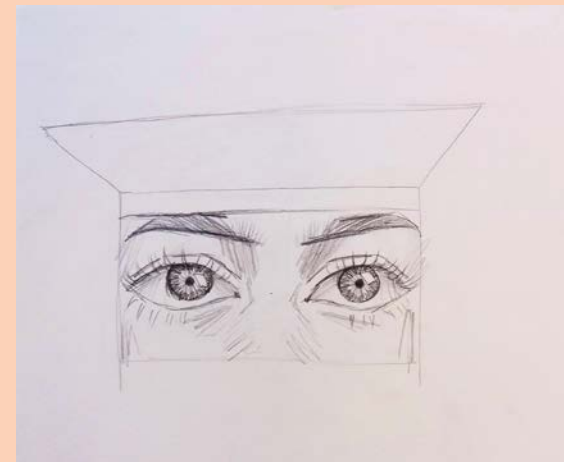
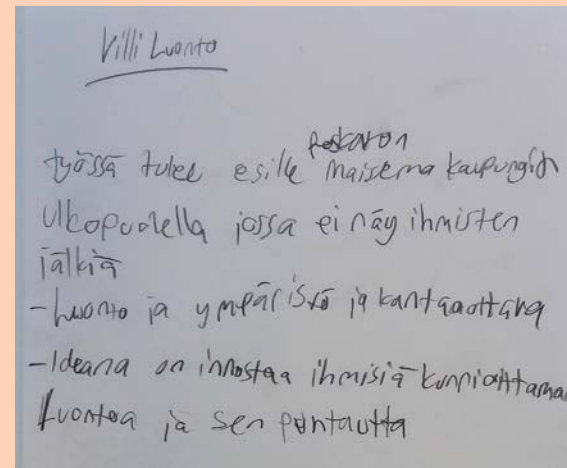
Artun kuvis Piirustustyöpaja /
Drawing workshop

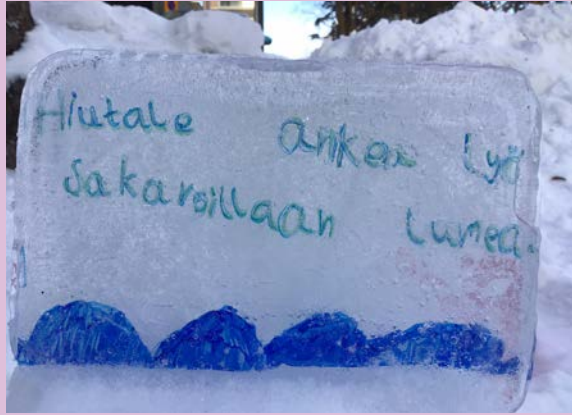
Art Stop

Oppilaat suunnittelivat koulunsa lähistön huonokuntoisille ja rumille bussipysäkeille uuden ilmeen yhteistyössä kaupungin virkamiesten kanssa. Projektissa tutkittiin taiteella vaikuttamisenkäytäntöä.

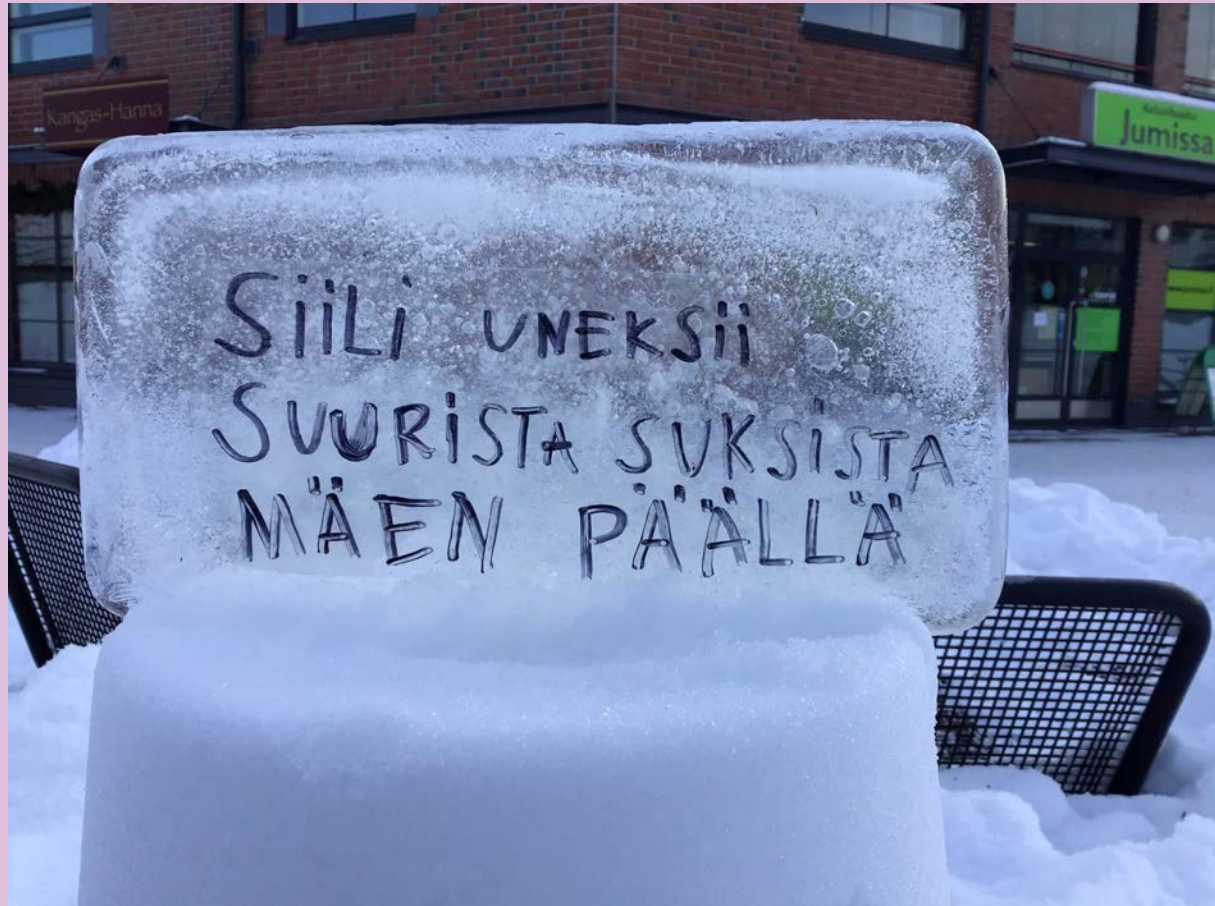

Kuvat / Photos © Antti Hämmäläinen

Teokset / Works © Artun kuvis 1. -3. -lk / 1st -3rd graders

Kuvat / Photos © Kaisa Paavilainen

Jäädytä riimi!
Freeze a rhyme!

Metsän keskellä on
sienien maa sienet
keksivät suunni
telmaa

KAUPUNKITAIDE
URBAN ART

Use these questions words to create a poem:

Who, what kind, does what, where?

1. Plan on a piece of paper
2. Choose a container
3. Write the rhyme on a plastic film with a waterproof marker.
4. Place the plastic in a container filled with water and freeze it.
5. When the water is frozen, remove the ice and take to a desired setting.
6. Collect the plastic after the ice has melted.

Ota apusanoja joista muodostat runoja:

Kuka/ Mikä, millainen, mitä tekee, missä

Keksitkö riimejä!

1. Suunnittele suttupaperille
2. Valitse jäädytyskippo.
3. Kirjoita riimi muovikalvolle vedenkestävällä tussilla.
4. Laita muovi vedellä täytettyyn astiaan ja jäädytä.
5. Kun vesi on jäätynyt, ota riimi pois astiasta ja vie haluamaasi paikkaan.
6. Muista hakea muovikalvo pois, kun jäät ovat sulaneet.

Teos / Work © Eeva Kokko
Kuva / Photo © Nanna Saarhelo

KUVATAITEILIJAN SANOJA SANOISTA

TELLERVO KALLEINEN

Kun olin nuori, puhuminen aiheutti minulle järkyttävää stressiä. Ihmettelin, kunniotin ja pelkäsin sanojen voimaa. Huomasin sanojen luovan yhteyksiä tai katkaisevan niitä, vaikuttavan kuin huume tai myrkky ja ylipäänsä muokkaavan todellisuuttamme. Ongelmani oli, että en osannut käyttää tätä supervoimaa. Kun avasin suuni, en tiennyt mitä sieltä tulisi, ja sitä seurasi yleensä häpeä. Epävarmuuteni ei näkynyt ulospäin, koska olin ristiriitainen niin kuin ihmiset usein ovat: puhuin kovalla äänellä ja impulsiivisuuteni takia vaikutin rohkealta.

Kirjoittaminen oli helpompaa kuin puhuminen. Kun vimmuttu purin sisäisiä möykkyjäni päiväkirjoihin. Paperille ilmestyneitä sanoja seurasi lisää sanoja — ja kun tunteet saivat nimiä, alkoivat ne tyyntyä kuin ihmeen kaupalla.

Kuulin nuorena aikuisena ensimmäistä kertaa, että yleensä ihmiset ajattelevat sanallisesti jopa ilman kynää ja paperia. Siitä alkoi harjoittelu, terapeutin avulla. Muistan voittajaolon, kun ensimmäisen kerran pystyin neuvottelemaan mielessäni, sanoja käyttäen, syökö suklaapatukan vaiko en (jätin väliin). Orastava itseni kanssa keskustelun taito antoi minulle vaihtoehdon elämäni määränneeseen impulsiivisuuteen.

Ihmisillä on tunnetusti tapana kompensoida puutteitaan. Sen lisäksi, että kamppailin sanallisen itseilmaisun kanssa, minun oli vaikea keskittyä myös muiden sanoihin. Kuuntelun sijasta huomioni keskittyi ihmisten kehon kieleen ja tilanteiden tunnelmien vaistoamiseen. Useinkaan en muistanut jälkeensä mitään siitä, mitä oltiin puhuttu, mutta muistin kirkkaasti, mitä tilanteissa tapahtui sanattomalla tasolla. Siinä missä edelleenkin ihailen sanallisesti orientoituneita ihmisiä, hämmästyn, jos joku on kiinni sanoissa niin paljon, että on sokea itse tilanteelle.

Huomio, että ihminen voi rakentaa kokonaisen uran heikkouksiensa päälle, pitää kohdallani paikkansa. Olen päätenyt tekemään osallistavaa taidetta, jonka pohjana on sanallinen vuorovaikutus teoksiin osallistuvien ihmisten kanssa. Toki pääsen käyttämään nykyisessä kuvataiteilijan ammatissani myös nuoruudessa kehittyneitä sosiaalista tarkkanäköisyyttä. Ei-kielellinen ajattelu sai minut myös luottamaan vaistoihini, mikä on edelleen tärkeää taiteellisessa työskentelyssä.

Taiteeni ottaa mitä erilaisimpia muotoja esityksistä installaatioihin, todellisuuspeleihin ja elokuviin. Yhteistä kaikille teoksilleni on, että kuvallisen lähtökohdan sijasta niihin liittyvät aina sanat. Useat teoskonseptini ovat alkaneet sanasta, josta kiinnostun, kuten Valituskuoro. Se on Oliver Kochta-Kalleisen kanssa tekemäni teos, jossa ihmiset tekevät muusikon avulla arkisista valituksistaan kuorolaulun ja esittävät sen yhdessä julkisesti. Yksi uusimmista teoksistamme, Keskustelu puisto, käsittelee nimensä mukaisesti keskustelua. Siinä 21 eri-ikäistä raumalaista sitoutui kahden vuoden prosessiin, jonka aikana he rakensivat kaupunkiinsa yhteisen, omannäköisensä puiston — jatkuvasti keskenään keskustellen ja neuvotellen.

Tarkka sanavalinta on myös teosten eettisyyden perusta. Osallistujien kanssa työskentely luo vastuun olla selkeä omista tarkoitusperistä. On tärkeää, että osallistujat ymmärtävät, mihin ovat ryhtymässä. Teoksen idea luo sovitun ja selkeän kehyksen, jonka sisälle jää paljon kontrolloimatonta ja avointa tilaa osallistujien valloitettavaksi. Jäänkin aina osallistumiskutsun julkaisemisen jälkeen jännittyneenä odottamaan, ketkä astuvat kehyksen sisälle, taiteen ei-kenenkään maaperälle, ja mitä he tuovat tullessaan.

Vuorovaikutustilanteissa, joita taiteeni kautta luon, haluan huomioida aina myös sellaiset hahmot kuin itse olin ennen. Eli ne, joilla on enemmän sanottavaa kuin sanoja, ja niille, joilla on tarve yhteyteen, mutta joille ei ole helppoa luoda sitä. Itselläni oli nuorena usein turvaton olo kokiessani olevani heikommilla kuin sanavalmiit ikäiseni.

Ristiriitani sanojen suhteen ei kuulu täysin menneisyyteen. Itselläni taiteen tekemiseen liittyy aina jotain, jota en vielä osaa sanoittaa. Teosten aiheet alkavat usein epämääräisestä tunteesta, että tässä on jotain, jonka äärelle haluan pysähtyä. Pelkään välillä, että alun herkässä vaiheessa olevasta teoksesta puhuessani vahingoitan sitä.

Teoksiini osallistuvien ihmisten kohtaamiseen en valmistaudu sananparsien hioimisella ja loppuun asti mietityillä puheenvuoroilla. Valmistaudun hiljentymällä ja rauhoittamalla mieleni, jotta ajatukset eivät tukkisi yhteyttä — sillä pohjimmiltaan uskon, että vuorovaikutuksessa on edelleen enemmän kyse yhteydestä ja läsnäolosta kuin sanallisesta taituruudesta.

Teos / Work © Artun kuvis 3. lk / 3rd graders
Kuva / Photo © Kaisu Paavilainen

When I was young, speaking caused me terrible stress. I wondered, respected, and feared the power of words. I noticed words creating connections or severing them, functioning like a drug or poison and overall, modifying our reality. My problem was that I was not able to use this superpower. When I opened my mouth, I didn't know what would come out and the result was usually a feeling of shame. My insecurity didn't show because I was contradictory the way people usually are — I spoke in a loud voice and due to my impulsivity, I appeared brave.

Writing was easier than speaking. Like spellbound, I poured my inner clumps into diaries. Words appearing on paper were followed by more words — and when the emotions got names, they magically started to subside.

As a young adult, I heard for the first time that people usually think verbally, even without pencil and paper. That was the start of practicing with the help of a therapist. I remember feeling like a winner when I managed to negotiate with myself verbally for the first time whether to eat a chocolate bar or not (I didn't). The budding art of conversing with myself gave me a choice from the impulsivity that used to control my life.

People have the well-known habit to compensate for their shortcomings. In addition to wrestling with my own verbal expression, it was difficult for me to focus on the words of others. Instead of listening, my attention focused on the body language of others as well as sensing intuitively the atmosphere of different situations. Often afterwards, I didn't remember anything about what had been said, but instead I had a clear memory of what happened in the nonverbal level during those occasions. Whereas I still admire verbally oriented people, I'm surprised if somebody is so absorbed by the words that it makes her/him blind to the situation.

The notion that it is possible to build a whole career on your weaknesses is accurate in my case. I have ended up making participative art based on verbal interaction between the participants. In my current profession as a visual artist, I also get to use my acute skills of social observance developed in my youth. Non-verbal thinking made me also trust my instincts, which still is important in my art work.

Tuikkea taiteilija
kotona rakentaa
suuren suuren
tuolin

My art takes most diverse forms from performances to installations, reality games, and films. All my works have in common the fact that instead of starting from the visual, they are always related with words. Most drafts for my works have started from a word I get interested in, like the Choir of Laments. It's a work created together with Oliver Kochta-Kalleinen, where people create a piece of choir music from their everyday complaints together with a musician and perform it together in public.

One of our latest works, Conversation Park, is about conversation as the name suggests. In it, 21 inhabitants of Rauma from different age groups committed to a two-year process where they built a collaborative park to their own liking in Rauma, with the help of ongoing discussion and negotiation.

A meticulous choice of words is also the foundation of the ethics of the works. Working together with the participants calls for responsibility to be clear about your own purposes. It's important that the participants understand what they are getting up to. The idea of the work creates an agreed-upon and clear framework within which there's a lot of uncontrolled open space to conquer by the participants. Always after publicizing the call for participants, I wait in anticipation to see who'll step inside the framework, to the no-man's-land of art, and what will they bring along.

In the interactive situations I create with the help of my art, I want to pay heed to the same kinds of characters I used to be like. That is to say, to those who have more to say than words to say it with, and those who feel the need to connect but don't find it easy to make it happen. When I was young, I often felt insecure, feeling I was walking on thin ice compared to my more verbally competent contemporaries.

My conflict with words is not solely a thing of the past. For me, making art has always to do with something I don't yet know how to express in words. The topics of my work start often with a fuzzy feeling that there's something on the verge of which I want to pause. Sometimes I'm afraid that when speaking about my work in the sensitive stage of the beginning, I might harm it.

When preparing for meeting with the people participating in my works, I do not prepare with polished phrases and speeches thought through. I prepare with calming down and pacifying my mind so that thoughts would not block the connection — because basically I believe that interaction is more about connection and presence than verbal acrobatics.

Tehtävä / Exercise

Yleensä poimimme sanoja valmiista sanavarastostamme, joka on jokaisella vähän erilainen. Valitsemme sanoja saadaksemme yhteyden itseemme tai toisiin, jäsentääksemme kokemuksiamme, kertoaksemme asioista tai vaikuttaaksemme muihin. Kutsun sinut tekemään sanallisen tehtävän, jossa toimitaan toisella logiikalla

1. Kirjoita ylös kolme sanaa, joista jostain syystä pidät.
 2. Taivuttele sanoja niin, että niistä tulee uusia sanoja. Vedä viiva kohdan 1. sanojen päälle.
 3. Etsi itseäsi miellyttävä paperi ja kynä. Kirjoita paperille lause, jossa käytät juuri luomiasi uusia sanoja sekä jo olemassa olevia sanoja. Ei haittaa vaikkot tiedä mitä lause tarkoittaa.
 4. Laita paperi esille valitsemaasi paikkaan.
- Katsele lausetta silloin tällöin uteliaisuudella ja lämmöllä.

Tässä minun versioni tehtävästä.
Omistan luomani lauseen kaikille kaltaisilleni, joille sanallinen ilmaisu ei ole aina helppoa.

1. Hymy, viisaus, jalokivi
2. Hyyim, viideensii, juodikusum
3. Minä haluan hyyim sinulle ja viideensii kaikille koska juodikusum.
4. Laitan lauseeni jääkaapin oveen

Usually, we pick words from our existing vocabulary which is a little different for all of us. We choose words to create a connection with ourselves or with others, to make sense of our experiences, to talk about things, or to influence others. I invite you to join a verbal challenge which operates on a different logic.

Write down three words that you like, for one reason or other. Decline and flex those words so that they become new words. Cross over the words on the first line.

Look for a piece of paper and a pen you like. Write a sentence using the words that you just created, together with pre-existing words. It doesn't matter what the sentence means. Post the paper to a chosen place. Look at the sentence from time to time with curiosity and warmth.

This is my version of the challenge. I dedicate the sentence I created to all those who, like me, find verbal expression not always easy.

1. Smile, wisdom, jewel
2. Smilest, wisariat, juwallike
3. I wish you smilest and wisariat to all because juwallike.
4. I paste my sentence on the fridge door.

KAIKKI TÄMÄ JA TAIIVAS MYÖS

RIITTA NYKÄNEN

Luonnon ihme eivät ole erikoiset lajit ja ihmeelliset paikat, vaan elämä, joka sopeutuu ja rakentaa yhteyksiä luoden moninaisten elinmahdollisuuksien ja -tapojen kirjon, kerroksellisen ja äärettömän monin tavoin verkottuvan elämän peiton. Elämän sitkeys ja joustavuus mahdollistavat jatkuvan sopeutumisen, jonka avulla elämä voi vielä pelastaa itsensä. Kannattaa sinnitellä huonommissakin olosuhteissa, koska ne voivat muuttua. Rankka elämä luo monimuotoisuutta.

Monimuotoisuus on elämän syntyä, kasvua, sopeutumista, selviytymistä ja tilan antamista tuleville, yhteydenpitoa ja kokonaisuuteen kuulumista, ei vain lajeina ja elinpaikkoina havaittavaa monimuotoisuutta. Mukana elävälle monimuotoisuus on myös muotoja, värejä, ääniä, tuoksuja, makuja ja tapahtumia, kanssaeläjien elämäntapoja vuoden ja vuorokauden kierroissa ja säiden muutoksissa.

Luonnon monimuotoisuuden suojele ymmärretään liian usein vain harvinaisten lajien ja paikkojen suojeleksi. Niin jää huomiota vaille se, mistä lajien ja luontotyyppien, paikkojen ja maisemien monimuotoisuus kehittyy ja kasvaa. Luonnon monimuotoisuus on elämänsyklojen, tapahtumien ja järjestelmien monimuotoisuutta, joka näyttäytyy, kuuluu, tuoksuu ja tuntuu eri tasoillaan niin monin tavoin. Se on haikea aapasuo, se on pörisevä ja kihisevä heinikko ja kaunis lähteensilmä.

Maa, vesi, ilmasto ja aika määrittävät pohjan elämälle ja sen kululle. Elämä rakentaa sopeutuen elinolot ja tasapainon. Kymmenet tuhannet olennot kantavat toisiaan. Muurahaiset muokkaavat maata ja niiden hylättyihin pesiin kaivautuvat karhut joskus nukkumaan. Jätkälä on maatila, jossa sieni tuottaa rakenteen, jossa levä tuottaa ravinnon ja niiden yhteiselämä näyttää aivan uudelta lajilta.

Elämä tuottaa aineen kiertoa: maatumista, lisääntymistä, kasvua ja kuolemaa. Elämä noudattaa vuoden kiertoa, olentojen elämänsykloja, veden virtausta, erilaisia kehityskulkuja ja tapahtumia, niiden hitautta, kiihkeyttä ja jatkuvaa muutosta niihin osallisissa, elollisissa ja elottomissa.

Luonnon monimuotoisuus on siten myös lukemattomia muotoja, värejä, hajuja, makuja, ääniä ja tuntuja — kaikkea mitä elämän kirjavaan kulkuun kuuluu. Se on elämään osallisten valtavaa kirjoa hiekanjyvistä hirveen tai sädesienestä sinitiaiseen. Se on elollisten olentojen perinnöllistä ja olosuhteista johtuvaa monimuotoisuutta lajiensa sisällä: kangaslohisienellä on 45 sukupuolta, rantakukalla on erimuotoisia kukkia tarjoamaan mettä erilaisten hyönteiskärsien imettäväksi ja käki munii leppälinnun pesään ja peipon pesään eri värisiä munia.

Kaikki, mitä elämä on ja tekee, avaa ikkunoita ihmettelylle, ihailulle, mielen, tunteen ja kehon ymmärrykselle, koetun kuvaamiselle ja jakamiselle. Rajaton avaruus ilmiöitä, muotoja, värejä, mittakaavoja, yhteyksiä ja liikettä on aina tarjolla, yöt päivät, pyhät arjet, kesät talvet. Monimuotoisuuden oheneminen ja pelko sen katoamisesta tekee siitä entistä kallisarvoisemman ja sen arvon maailmalle huutamisesta niin tärkeän, toivoa tuovan ja lohduttavan asian.

*"Voi viedä kokonaisen ihmisiän,
ennen kuin näkee mitään merkitystä sille,
että nuoren koivun vihreä on eri vihreää
kuin nuoren haavan."*

Tito Colliander

*"Joka kevät jokainen metsä
eri lailla vihertää."*

J. J. R. Tolkien

The miracle of nature does not consist of extraordinary species and special places but instead, of life that adjusts and builds up connections, creating a diverse spectrum of life possibilities and ways of life, a multilayered and infinitely networking blanket of life. The tenaciousness and resilience of life makes possible the ongoing adjustment with the help of which it still can save itself. It pays to hang on in there even the difficult circumstances because they can change. The toughness of life creates diversity.

Diversity is life being born, growing, adjusting, surviving, and giving space to the ones to come, connecting and being a part of the whole — it is not only the diversity of species and habitats. For the living being, diversity is also shapes and forms, colors, smells, tastes, and events, and the ways of life of one's cohabitants within the circadian and yearly cycles and changes of weather.

Protecting the diversity of nature is too often understood only as protecting endangered species and habitats. Thus, it is overlooked how the diversity of species, nature types, habitats, and landscapes develops and grows. The diversity of nature is diversity of life cycles, events, and systems that manifest, sound, smell and feel in its many layers in so many ways. It's a wistful minerotrophic bog, it's a buzzing and sizzling grass and a beautiful face of a spring.

Earth, water, climate, and time define the basis for life and its vicissitudes. Adjusting, life builds up conditions for life and balance. Ten thousand creatures hold up each other. The ants mold the earth and sometimes, the bears dig into their abandoned colonies to hibernate. A lichen is a farm where a mushroom provides the structure and algae provides the nutrition and their co-habitation looks like a new species.

Life produces recycling of material — decaying, proliferating, growth, and death. Life obeys a yearly cycle, it obeys the life span of creatures, flow of life, diverse developmental paths and events, their slowness, their impetuosity, and the ongoing change in those agents, both animate and inanimate, participating in those cycles.

Thus, diversity in nature includes all those shapes and forms, colors, smells, tastes, sounds and tactile feels that are part of the variegated path of life. It's the vast spectrum of all those agents partaking in life from a grain of sand to an elk or from an actinomycete to a blue tit. It is the genetic and environmental-based diversity within species.

Laccaria bicolor mushroom has 45 different sexes, purple loosestrife has flowers of different shape to make its nectar available to different types of insect trunks and the cuckoo lays different color eggs to the nest of a common redstart and that of a finch.

Everything that life is and does opens windows for awe and wonder, for mental, emotional, and corporeal understanding, for describing and sharing all that has been experienced. Limitless space of phenomena, shapes, colors, scales, connections, and movements are always available night and day, holiday and weekday, summer and winter. The thinning of diversity and the fear of losing it makes it even more precious and thus, the proclaiming it to the world becomes such an important, hope creating and consoling issue.

*“It might take a whole lifetime
before you give any meaning to the fact
that the green of a young birch is different
to that of a young aspen.”*

Tito Colliander

*“Each spring, every forest
is green in a different way.”*

J. J. R. Tolkien

Teos / Work © Iida Soupas
Kuva / Photo © Anniina Soikkeli

Täti Barbara = Venla Ollila,
 Prinssi Dimitri = Helmi Niemi,
 Jyrki = Leevi Kajosaari,
 Kaisa = Emmi Auvinen

Kuva / Photo © Annina Soikkeli

Jyrki

Kannahotto = että pojatkin voivat käyttää
 kymppiä ja SAUNOMINEN.

Tarina (Vähessä) = Jyrki sauno
 mista ja sai siitä Ultra voimia
 ja sökösi Polyanan Marssiin ja
 näytti koko maailmalle että
 Marssi, josta on olemassa ja tappoi
 ne rästi ja tuli takaisin maahan
 ja jatkoi saunomista.

Hahmohaaste

Tärkeä asia kerrottiin
 alter ego -hahmon avulla.
 Hahmo nimettiin, sille
 kirjattiin ominaisuuksia
 ja lopuksi kuvattiin.

Figure challenge

A matter of importance
 was expressed through
 an alter ego figure.
 The figure was given
 a name and attributes,
 and, in the end, it was filmed.

Nim: Kaisa

Kaisa on vastaan pakko nauttia meno, varsinkin
 nuorena.

Prinssi Dimitti

venäläinen prinssi,
 joka syntyi
 prinsessaksi.

Dimittin mielestä
 Prinsessakin voi
 olla prinssi.

täti Barbara

-täti barbara
 haluaa että kaikki
 pitävät maskeja
 päässä ja pesevät
 käsiä

MUODONMUUTOKSIA
 METAMORPHOSES

MUODONMUUTOKSIA METAMORPHOSES

Teos / Work © Otto Valtonen

Uusi, metamorfoitunut kasvi on luotu kuvaamalla kasvien osia ja yhdistelemällä niitä kuvankäsittelyohjelmassa. Tehtävä herättää pohtimaan ympäristökriisien vaikutusta luontoon.

A new metamorphozised plant has been created by photographing parts of different plants and joining them together with an image processing program. The exercise calls for reflecting the effect of environmental crisis on nature.

Teos / Work © Kristiina Velin

Teos / Work © Amanda Rompasaari

Kuvataiteilija Jyrki Setälän ohjaamassa työpajassa tehtiin ikebana-perinteeseen* pohjautuen japanintatarinstallaatio, joka oli esillä hankenäyttelyssä Villa Artun galleriassa Hyvinkäällä.
*ikebana = japanilainen kukkien asettelun taidelaji

In a workshop led by visual artist Jyrki Setälä, an installation based on the Ikebana tradition* was made with Japanese knotweed. It was exhibited in the project exhibition at the Villa Arttu gallery in Hyvinkää.
*Ikebana = Japanese art of flower arrangement

LUONTOSUHTEITA

MERVI SUOMALAINEN

“Ollaanko me kaukana koulusta, ollaanko jo eksytyt?” kysyy huolestunut ekaluokkalainen, kun pysähdymme lammen rantaan ihmettelemään yllämme humisevia valtavia honkia ja puoliksi syötyä sammakkoa kivellä. “Yäk!” huutaa toinen. “Tuolla vedessä ui joku musta!”, huokaa kolmas ääni väristen. Retki alle kilometrin päässä sijaitsevaan metsään on tulvillaan tunteita. Vieras ympäristö herättää aluksi pelonsekaista innostusta ja jännitystä. Tutkimme puita, sieniiä, kantoja ja sammalia lammen rannalla, tutustumme metsään, uuteen tuttavaamme. Lopputunnista epävarmuus on kääntynyt rohkeudeksi ja riemuksi ryhmän kadotessa metsänpeittoon piiloleikissä.

Retket lähiluontoon ovat arkipäivää useissa kouluissa. Kuvataide- ja käsityökouluisten retkillä on virittäytytty havainnoimaan ympäristöä taiteilijan aistein. Kuvallisia muistiinpanoja maisemasta, väreistä, valosta ja muodoista ja erilaisia materiaalitutkimuksia on myös hyödynnetty jatkotehtävissä luokkahuoneessa. Myyttiset tarinat, paikan historia tai erityinen luontotyyppi ovat virittäneet oppilaat tarkkailemaan ympäristöä retkillämme Ahveniston ulkoilu- ja luonnonsuojelualueella, Janakkalassa Suurusuolla ja Laurinmäen luonto- ja kulttuuripolulla sekä Astuvansalmen kalliomaalauksilla Mikkelissä. Metsä, suo, vesi ja kalliot ovat innostaneet eläytymään roolileikkeihin, joissa on luotu maagisia hahmoja ja yllättäviä kohtaamisia luonnossa. Valokuvateoksissa on kuvattu ihmisen ja luonnon välistä vuorovaikutusta yksilön kokemuksena, ja toisaalta pohdittu luontosuhdetta esineiden avulla. Metsäleikeillä on luotu kontakti ympäristöön, johon on asetettu tallentamaan aistimuksia piirtäen ja maalaten.

Altistuminen erilaisille luontokokemuksille ja -ympäristöille edistää positiivisen luontosuhteen syntymistä silloin, kun lapset ja nuoret kokevat olonsa mukavaksi ja turvalliseksi. Henkilökohtainen suhde luontoon syntyy usein jaetuista merkityksellisistä kokemuksista ja elämyksistä. “Luontosuhde kuvaa ihmisen tai yhteisön

tapaa suhtautua ympäröivään luontoon. Se ymmärretään ensisijaisesti maailmankuvalliseksi, erityisesti eettiseksi ja filosofiseksi ilmiöksi, ja siten kuvaa ennemminkin luontoa koskevaa asennetta tai ajattelutapaa kuin konkreettista ihmisen ja luonnon välistä vuorovaikutusta.” (Wikipedia)

Kivikautisen kalliomaalauksen äärellä on herätelty keskusteluja luontosuhteesta eri aikakausien ihmisten maailmankäsityksissä. Eettiset ja filosofiset pohdinnat erilaisten luontoympäristöjen merkityksestä itselle ja muille eliöille auttavat hahmottamaan omaa luontosuhdetta. Taiteellinen toiminta on konteksti ja kokeilualusta, jossa erilaiset luontosuhteet saavat konkreettisia muotoja. Millaisia ajatuksia herättää valokuva pelikonsolin ohjaimesta suolla? Miten romanttinen luontosuhde näkyy maalauksessa? Onko tyhjä suomalaisema sitenkään tyhjä, ja kenen näkökulmasta? Millainen on ympäristökriittinen sarjakuva? Taiteella voi vaikuttaa ja osoittaa epäkohtia, mutta myös ehdottaa ratkaisuja. Voimme osoittaa visuaalisissa mielenilmauksissa yhteyden kuluttamisen ja luontokadon välillä, ja toisaalta ideoida ryhmissämme pieniä tekoja, joilla vähentää kulutusta.

Janakkalan Räikälän keskiaikaisen kievarin raunioiden kupeessa on syvennytty kulttuurimaiseman havainnointiin ja paikkaan liittyviin tarinoihin. “Onko pakko jo lähteä?” kuuluu oppilaiden suusta, kun illan tullen alamme siistiä jälkiämme ja sammutella eväspaikan nuotiotulia. Inspiroiva ja aistikas luontokokemus jättää jäljen mieliimme. Kilpikaarnaisen ikimännyn valtavan koon aistiminen lähietäisyydeltä herättää kunnioitusta ja kylvää siemenen arvostavan ja empaattisen luontosuhteen syntymiselle. Taide on näkökulma, joka herkistää havaintoja ja terästä katsetta tutkimaan, ihmettelemään ja näkemään kauneutta luonnossa. Taiteen keinoin tallennetut kokemukset erilaisista ympäristöistä muotoilevat muistoja ja rakentavat mielen luontokarttaa. Elämyksellinen valokuvausretki suolle roolihahmossa taltioi oppilaiden mieleen ryhmäilon lisäksi syksyisen suon tuoksut, värit, valon ja tunnelman, kuin varkain.

Kokeile

Ajattele, että metsän puut ovat henkilöitä, joita olet tullut tapaamaan heidän kodissaan järjestettyyn tilaisuuteen (merkkipäivä, valmistujaiset, häät, hautajaiset, sesonkijuhlat, tms.).

Mene tilaisuuteen arvostavalla asenteella ja vie lahja. Valitse lähestymistapa ja näkökulma, jolla kohtaat heidät.

Tervehdi, keskustele ja vaihda kuulumiset.

Tee kuva, sarjakuva, elokuva, tms. tästä kohtaamisesta.

Pohdi

Astuvansalmen kalliomaalaukset ovat n. 4500-6000 vuotta vanhoja, ja tehty viesteiksi tuolloin Yöveden alueella liikkuneille ja eläneille metsästäjäkeräilijöille.

Saimaan vesistöt olivat kivikauden valtateitä ja kalliomaalaukset useimmiten niiden rannoilla erityisissä maisemallisesti voimallisissa paikoissa.

Tämän voi havaita myös Astuvansalmella, jonka valtava kallio näkyy kauas järvelle ihmisen kasvoisena profiilina. Mikä mahtoi olla panavärillä maalattujen kuvien ja kallion viesti tuon ajan ihmisille?

Try

Think that the trees in a wood are persons whom you have come to meet in a celebration at their home (a special day, graduation, wedding, funeral, seasonal party, etc.)

Enter the occasion with a respectful attitude and bring a gift. Choose the approach and a point of view from which you meet them.

Greet, chat and share experiences.

Create a picture, a comic strip, a film etc. of this encounter.

Ponder

The rock paintings of Astuvansalmi are 4500-6000 years old, created as messages to the hunter-gatherers moving about and living in the Yövesi area during those times. The waterways of Saimaa were the main roads during the stone age and the rock paintings by their shores were often found in powerful scenic places.

This can be observed in Astuvansalmi whose massive cliff is visible from afar on the lake, looking like a human profile.

What might have been the meaning of the message of those pictures painted in red and that cliff to the people of that era?

“Are we far away from school? Have we already got lost?” a worried first grader asks when we pause by the shore of a pond, marveling at the huge pine trees wuthering above us and at a half-eaten frog on a rock. “Yuck!” another cries. “Something black is swimming there in the water!” a third one sighs with a trembling voice. The trip to the woods half a mile away is full of feelings. The alien environment first rises enthusiasm and excitement mixed with fear. We look at trees, mushrooms, tree stumps and moss by the pond, familiarizing ourselves with the woods, our new acquaintance. Towards the end of the hour, uncertainty has turned into bravery and elation when the group disperses into the cover of the woods in a game of hide-and-seek.

Trips to local nature belong to everyday routine in many schools. During the trips of our arts and crafts school pupils, we tune into observing the environment with the eyes of an artist. We have made use of visual notes of the scenery, colors, light, and forms as well as the study into different kinds of materials in further assignments in the classroom. Mythical stories, the history of the place, or a special natural habitat have tuned the pupils to observe the surroundings in our trips to Ahvenisto outdoor and nature conservation area, to Janakkala Suurisuo and Laurinmäki nature and culture path as well as to Astuvansalmi rock paintings in Mikkeli.

Forest, bog, water, and rocks have encouraged the children to use role playing where they have created magical creatures and surprising encounters in nature. In photographs, the relationship between human beings and nature has been portrayed as individual experience and on the other hand, the relationship with nature has been studied with the help of objects. Games and playing in the woods have helped to create a contact with the environment and this has served as a basis to record the sense experiences by drawing and painting.

Being exposed to different experiences and environments of nature promotes the birth of positive relationship with nature when the children and youth feel comfortable and safe. A personal relationship with nature often evolves from significant shared experiences. “Relationship with nature means the way of a person or a community relates to the nature around us. It is understood primarily as a worldview, particularly as an ethical and philosophical phenomenon and thus has more to do with an attitude or a way of thinking about nature than the concrete interaction between human and nature.” (Wikipedia)

A rock painting from the stone age has prompted discussions about the relationship with nature in the worldview of people from different eras. Ethical and philosophical speculations on the meaning of different natural environments for oneself and for other organisms help form one’s own relationship with nature. Artistic action provides the context and platform for experiments where different relationships with nature find concrete expression.

What kind of thoughts arise from seeing a photo depicting a joystick of a game console on a bog? How is a romantic relationship with nature visible in a painting? Is an empty scenery of a bog empty after all, and from who’s perspective is it empty? What is an environmentally critical comics like? Art can make a difference and point out defects but also propose solutions. In visual statements, we can point out the connection between consumption and extinction, and on the other hand in our group work, we can think up small deeds that reduce consumption.

At the ruins of Räkälä’s medieval guesthouse in Janakkala, we have focused on observing cultural scenery and the stories pertinent to the place. “Do we have to leave already?” the pupils say when at nightfall, we start to clear up and extinguish our campfire at the picnic site. An inspiring and sensual experience leaves an impact in our minds. The sheer size of an ancient pine tree with thick bark sensed from near is awesome and plants a seed of a respectful and emphatic relationship with nature. Art is a point of view that sensitizes observations and sharpens the gaze to study, wonder and see beauty in nature.

Experiences of different environments stored with the means of art give form to memories and build up the mental map of nature. An experiential photography trip to a bog dressed in adopted role costumes stores memories of joint joy as well as the smells, colors, light, and atmosphere of the autumnal bog, as if by stealth.

Kuva / Photo © Kaisu Paavilainen

Luontoretkillä työskenneltiin erilaisilla kuvataiteen ja käsityön tekniikoilla.

During field trips in nature, works were done by different art and craft techniques.

RETKET FIELD TRIPS

Kuva / Photo © Kaisu Paavilainen

RETKET
FIELD TRIPS

PIENIÄ TEKOJA / SMALL DEEDS

TYÖRYHMÄ / WORKGROUP

Hyvinkään lasten ja nuorten kuvataidekoulu /
Hyvinkää Art School for Children and Young

People:

Kaisu Paavilainen
Tiina Valkeapää

Hämeenlinnan visuaalisten taiteiden
Aimokoulu /

Aimo School of Visual Arts in Hämeenlinna:
Antti Hämäläinen
Mervi Suomalainen

Taito Etelä-Suomi käsityö- ja muotoilukoulu /
Taito Etelä-Suomi Craft and Design School

Kirsi Juntunen
Anniina Soikkeli

Rovaniemen kuvataidekoulu /
Rovaniemi School of Visual Arts

Anita Lallo
Simi Ruotsalainen

JULKAISU / PUBLICATION

Pieniä tekoja / Small Deeds

Toimitus / Editing Tiina Valkeapää
Käännökset / Translations Soili Takkala
Taitto / Graphic Design Anne Vasko

Paino / Printed in Bookwell Oy, Porvoo

Paperi / Paper Munken
Pure 120g/m²

Kansipaperi / Cover paper
Ensocoat IS 250 g/m²

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSSEN

ROVANIEMEN
KUVATAIDEKOULU

ARTUN
KUVIS
HYVINKÄÄN
KUVATAIDEKOULU

taito KÄSITYÖ- JA MUOTOILUKOULU
ETELÄ-SUOMI

aimo
koulu

ISBN 978-952-94-5861-5

